

## ПРАДМОВА

|                                                         |          |
|---------------------------------------------------------|----------|
| <b>НАТАЛЛЯ СЛІЖ. Жанчына ў беларускай гісторыі.....</b> | <b>6</b> |
|---------------------------------------------------------|----------|

## ГІСТОРЫЯ

|                                                                                                                                      |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>НАТАЛЛЯ СЛІЖ. Шляхцянкi на старонках прыватна-прававых і судовых дакументаў Вялікага Княства Літоўскага ў XVI—XVII стст. ....</b> | <b>8</b> |
| Маёмасныя справы .....                                                                                                               | 10       |
| Судовыя справы .....                                                                                                                 | 18       |
| Крымінальныя справы .....                                                                                                            | 19       |
| Высновы .....                                                                                                                        | 21       |

|                                                                                                                                        |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>НАТАЛЛЯ ГАРДЗІЕНКА. Асаблівасці грамадскіх стэрэатыпаў адносна жанчын на тэрыторыі Вялікага Княства Літоўскага ў XVIII ст. ....</b> | <b>23</b> |
| Варыянты рэпрэзентацыі жанчын у друкаваных выданнях .....                                                                              | 24        |
| Вобраз жанчыны ў мемуарнай і эпістальнай спадчыне .....                                                                                | 39        |
| Жанчыны ў XVIII ст.: замест заключэння .....                                                                                           | 54        |

|                                                                                                                                         |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>НАТАЛЛЯ АНОФРАНКА. Удзел дваранак беларуска-літоўскіх зямель у палітычным жыцці канца XVIII — першай паловы XIX стагоддзяў .....</b> | <b>58</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                                                                    |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>АЛЕНА ФІРЫНОВІЧ. Роля жанчын у паўстанні 1863—1864 гадоў на тэрыторыі Беларусі. Паводле матэрыялаў беларускіх архіваў... ..</b> | <b>79</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                                                                       |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ІРЫНА РАМАНОВА. «Жанчыны вааружылісь колямі і ідуць на нас у наступленне...». «Бабскія бунты» ў БССР у пачатку 1930-х гг. ....</b> | <b>87</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

|                                                                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ІРЫНА КАШТАЛЯН. Праблема шлюбу і мацярынства ў жыцці беларускай жанчыны першага пасляваеннага дзесяцігоддзя.....</b> | <b>99</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|

## ПЕРСАНАЛІІ

|                                                                                                                        |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>ЛЮДМІЛА ІВАНОВА. Людвіка Караліна з Радзівілаў — апякунка пратэстанцкіх збораў у Вялікім Княстве Літоўскім ....</b> | <b>130</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                           |            |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>АЛЯКСАНДР ФЯДУТА. Неспатканне. Эва Фялінская і Надзея Дурава .....</b> | <b>145</b> |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                         |            |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>АЛЕГ ДЗЯРНОВІЧ. Дзве князеўны Гедройц: жыццё на злome эпох .....</b> | <b>155</b> |
| I. Вера: Жорж Санд медыцыны .....                                       | 156        |
| Ад фемінізму да Царскага Сяла .....                                     | 156        |
| Медыцынскія інтарэсы .....                                              | 159        |
| Успаміны як ключ да разумення .....                                     | 160        |

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| Літаратарка .....                                 | 162 |
| Вайна і рэвалюцыі .....                           | 162 |
| Асабістае жыццё .....                             | 166 |
| II. Раіса: аўтарка словаў дзіцячага шлягера ..... | 167 |
| Песня .....                                       | 169 |
| Выпрабаванні для «Ялінкі» .....                   | 172 |
| Легенды пра сяброўства ў Саюзе пісьменнікаў ..... | 173 |

## КРЫНІЦЫ

### ВОЛЬГА ГАРБАЧОВА. Ганна Герыч пра Рэйтанаў, Радзівілаў

|                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>і Ішкалдзь</b> .....                                                               | 175 |
| З успамінаў Ганны Герыч з Рэйтанаў, якая памерла ў Парыжы ў 1857 годзе .....          | 182 |
| Далейшы працяг літоўскіх успамінаў. Пра маёнтак Ішкалдзь і як я там гаспадарыла ..... | 212 |

### ЛАРЫСА ГЕНЮШ. 3 эпістальнай спадчыны .....

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Міхась Скобла. Генюшаўскі летапіс</i> .....             | 227 |
| 1. Надзеі Караткевіч. Зэльва, 24 лютага 1968 г. ....       | 229 |
| 2. Зосьцы Верас. Зэльва, 9 лютага 1969 г. ....             | 230 |
| 3. Надзеі Караткевіч. Зэльва, 1 сакавіка 1969 г. ....      | 231 |
| 4. Зосьцы Верас. Зэльва, 25 траўня 1969 г. ....            | 234 |
| 5. Людміле Бакуновіч. Зэльва, 28 лютага 1970 г. ....       | 237 |
| 6. Дануце Бічэль. [1970 г.] .....                          | 238 |
| 7. Людміле Бакуновіч. Зэльва, 6 красавіка 1970 г. ....     | 240 |
| 8. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 7 ліпеня 1970 г. ....      | 241 |
| 9. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 3 жніўня 1970 г. ....      | 242 |
| 10. Людміле Бакуновіч. Зэльва, 12 жніўня 1970 г. ....      | 243 |
| 11. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 12 жніўня 1970 г. ....    | 244 |
| 12. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 17 лістапада 1970 г. .... | 246 |
| 13. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 26 студзеня 1971 г. ....  | 247 |
| 14. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 4 сакавіка 1971 г. ....   | 248 |
| 15. Раісе Жук-Грышкевіч. Зэльва, 28 траўня 1971 г. ....    | 250 |
| 16. Людміле Бакуновіч. Зэльва, 29 студзеня 1973 г. ....    | 251 |
| 17. Надзеі Караткевіч. Зэльва, 17 лютага 1973 г. ....      | 253 |
| 18. Надзеі Караткевіч. Зэльва, 18 лютага 1974 г. ....      | 255 |
| 19. Дануце Бічэль. Зэльва, 20 ліпеня 1977 г. ....          | 258 |
| 20. Дануце Бічэль. Зэльва, 24 красавіка 1980 г. ....       | 259 |
| 21. Валянціне Трыгубовіч. Зэльва, 30 чэрвеня 1981 г. ....  | 262 |
| 22. Валянціне Трыгубовіч. Зэльва, 7 ліпеня 1982 г. ....    | 263 |
| 23. Зосьцы Верас. Зэльва, 3 лістапада 1982 г. ....         | 265 |

## ТРАДЫЦЫЯ

### ТАЦЦЯНА ВАЛОДЗІНА. Жанчына і жаночае ў традыцыйным светапоглядзе беларусаў .....

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Міфапазэтычная семантыка «жаночага» ў традыцыйнай мадэлі свету. .... | 267 |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| 2. Гендэрная сацыялізацыя ў традыцыйнай вёсцы .....       | 275 |
| 2.1. Дзяўчынка. ....                                      | 276 |
| 2.2. Дзяўчына .....                                       | 276 |
| Прысушкі і любоўныя чары .....                            | 279 |
| Цнота .....                                               | 282 |
| 3. Гендэрныя стэрэатыпы жаночкасці: норма і дэвіцыі ..... | 286 |
| 3.1. Зрады .....                                          | 286 |
| 3.2. Цяжарная жанчына .....                               | 291 |
| 3.3. Роды .....                                           | 294 |
| 3.4. Маці .....                                           | 296 |
| 3.5. Бясплоднасць .....                                   | 298 |
| 3.6. Заспэражэнне, абарты і байстручкі .....              | 299 |
| 3.7. Пра бадзяўку .....                                   | 301 |
| 3.8. Прочкі і разлучыны .....                             | 309 |

## **ВОЛЬГА ЛАБАЧЭЎСКАЯ. Антрапалогія ткацтва:**

|                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>беларускія наратыў</b> .....                                     | 311 |
| «Такая мамулечка мая была хібетлівая і нас к таму прывучвала» ..... | 313 |
| «Мыслямі ўзоры патыкала...» .....                                   | 314 |
| «Толькі жанчыны ткалі, ткалі без канца...» .....                    | 315 |
| «Выткаць аб адзін дзень...» .....                                   | 317 |
| «Голыя былі — трэба было ткаць...» .....                            | 318 |
| «Лён адышоў — адышло і ўсё...» .....                                | 325 |
| «Ткалі і яшчэ хацелі...» .....                                      | 327 |
| «Такіх ручнікоў няма, як у нас...» .....                            | 328 |
| «Умерэць за варштатам...» .....                                     | 329 |
| «Дзяржыце старынку, дзеткі мае...» .....                            | 330 |